

سازمان دامپزشکی کشور

سازمان دامپزشکی کشور

وزارت جهاد کشاورزی

دستورالعمل اجرایی

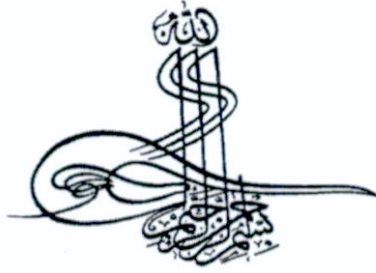
ضوابط فنی و بهداشتی تاسیس و بهره برداری

مراکز نگهداری و پرورش قرقاول

سازمان دامپزشکی کشور

معاونت امور تولیدات دامی

مهر ماه-۱۳۹۹

عنوان دستورالعمل اجرایی: ضوابط فنی و بهداشتی تاسیس و بهره برداری مراکز نگهداری و پرورش قرقاول

فهرست:

هدف:	۳
دامنه کاربرد:	۳
مسئولیت اجراء:	۳
محل و موقعیت:	۳
شیوه نگهداری و پرورش قرقاول:	۳
ظرفیت:	۳
زمین:	۴
تاسیسات اصلی و جانبی:	۵
پیوست ۱: حریم بهداشتی مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام:	۱۱
پیوست ۲: جدول زمین مورد نیاز برای مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول توام	۱۴
پیوست ۳: نقشه الگویی مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول توام(ظرفیت ۲۰۰ قطعه ماده مولد)	۱۵
پیوست ۴: نقشه الگویی کشتارگاه صنعتی قرقاول:	۱۶

تهیه و تدوین: کارگروه علمی- تخصصی طیور و سایر ماکیان وزارت جهاد کشاورزی

سازمان دامپزشکی کشور

آقای دکتر هادی تبرائی
آقای دکتر سعید امیر حاجلو

معاونت امور تولیدات دامی

خانم مهندس رقیه پدمرنگ
آقای مهندس علی سوهانی
خانم مهندس فرشته مرندی پور
آقای مهندس افشین پهلوان شریفی

مهر ماه ۱۳۹۹

بسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی

ضوابط فنی و بهداشتی تاسیس و بهره برداری مراکز نگهداری و پرورش قرقاول

ماده ۱- هدف :

هدف از تدوین این دستورالعمل، تعیین و اعمال ضوابط، مقررات و شرایط مراکز/واحدهای نگهداری و پرورش صنعتی قرقاول به شیوه توأم می باشد.

ماده ۲- دامنه کاربرد :

این دستورالعمل در خصوص صدور موافقت اصولی، پروانه تاسیس و بهره برداری و نیز پروانه های بهداشتی مراکز/واحدهایی که مبادرت به نگهداری و پرورش صنعتی قرقاول به شیوه توأم می نمایند، کاربرد دارد.

ماده ۳- مسئولیت اجراء :

تمامی اشخاص حقیقی و یا حقوقی که مبادرت به نگهداری و پرورش صنعتی قرقاول به شیوه توأم می نمایند، موظف به اجرای مفاد این دستورالعمل می باشند.

ماده ۴- محل و موقعیت مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول باید دارای شرایط زیر باشد:

۴-۱- حریم بهداشتی از اماکن دامی و صنایع وابسته به دام، واحدهای صنعتی و مراکز خدماتی، جاده، راه آهن، فرودگاه و سکونتگاه ها را برابر جداول (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پیوست شماره یک این دستورالعمل رعایت نماید.

۴-۲- حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق و دکل های فشار قوی برق تعیین شده از سوی وزارت نیرو را رعایت نماید.

۴-۳- حریم در نظر گرفته شده برای «پارک ملی، تالاب، دریاچه، اثر طبیعی ملی»، «پناهگاه حیات وحش، منطقه حفاظت شده»، «رودخانه های دائمی (آب شرب و غیر شرب)»، «قنات و چاه آب شرب»، برابر ضوابط و معیارهای استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی (موضوع تصویب نامه شماره ۷۸۹۴۶/ت/۳۹۱۲۷ هـ مورخ ۱۳۹۰/۰۴/۱۵ و اصلاحیه شماره ۱۷۹۵۶/ت/۳۹۱۲۷ هـ مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۴ هیئت محترم وزیران) را رعایت نماید.

ماده ۵- نگهداری و پرورش صنعتی قرقاول صرفا به شیوه توأم امکان پذیر می باشد.

ماده ۶- ظرفیت مرکز براساس سیاست های اجرایی معاونت امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی که به طور سالانه ابلاغ می شود، تعیین می شود.

تبصره ۱- حداقل ظرفیت مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول براساس جدول (۱) تعیین می شود.

تبصره ۲- حداکثر ظرفیت مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول براساس درخواست و طرح و نقشه ارائه شده از سوی متقاضی، امکانات و تجهیزات مندرج در این دستورالعمل محاسبه و با در نظر گرفتن سیاست های راهبردی برنامه ریزی تولید معاونت امور تولیدات دامی تعیین می شود.

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page, including a large signature on the left and several smaller ones on the right.

جدول (۱): ظرفیت مرکز نگهداری و پرورش قرقاول

حداقل ظرفیت (قطعه)	مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام
۲۰۰	قرقاوول مولد (ماده)
۲۰۰۰	قرقاوول گوشتی (پرورشی)
* به ازای هر قطعه قرقاوول مولد ماده ۱۰ قطعه قرقاوول گوشتی (پرورشی) در نظر گرفته می شود.	
** به ازای هر ۷ قطعه قرقاوول مولد ماده ، یک قطعه قرقاوول مولد نر در نظر گرفته می شود.	

ماده ۷- فضای مورد نیاز (فضای مفید) سالن نگهداری و پرورش قرقاوول توام (برحسب قطعه در واحد سطح بستر/ سالن) برا اساس جدول (۲) تعیین و محاسبه می شود.

جدول (۲): فضای مورد نیاز (فضای مفید) سالن نگهداری و پرورش (قطعه در واحد سطح بستر/ سالن)

حداقل فضای مفید سالن (قطعه در متر مربع بستر/ سالن)	مرکز نگهداری و پرورش قرقاوول توام	
* ۲	قرقاوول مولد (نر/ ماده)	قرقاوول مولد
۱۰۰	تولد تا ۴ هفتگی	قرقاوول گوشتی (پرورشی)
۴۰	۵ تا ۸ هفتگی	
۳۰	۹ تا ۱۲ هفتگی	
۲۰	۱۳ تا پایان دوره پرورش (۱۶ هفتگی)	
* ۰/۵ متر مربع به ازاء هر قطعه قرقاوول مولد (نر/ ماده) به همراه آشیانه های تخمگذاری		

ماده ۸- حداقل مساحت زمین مورد نیاز برای مرکز نگهداری و پرورش قرقاوول توام با حداقل ظرفیت تعیین شده (۲۰۰ قطعه مولد ماده) بر اساس جدول (۳) تعیین می شود:

تبصره - جدول زمین مورد نیاز برای مرکز نگهداری و پرورش قرقاوول توام با ظرفیت های بیش از ۲۰۰ قطعه مولد ماده در پیوست شماره (۲) این دستورالعمل ارائه شده است.

جدول (۳): حداقل ظرفیت و مقدار زمین مورد نیاز برای مرکز نگهداری و پرورش قرقاوول توام

حداقل زمین مورد نیاز (متر مربع)	حداقل ظرفیت (قطعه)	مرکز نگهداری و پرورش قرقاوول توام
۱۵۱۶۰	۲۰۰	قرقاوول مولد (ماده)
	۲۰۰۰	قرقاوول گوشتی (پرورشی)

ماده ۹- نقشه جانمایی تاسیسات مرکز نگهداری و پرورش قرقاول باید به نحوی تهیه و ارایه شود که شامل تاسیسات اصلی و جانبی به شرح ذیل باشد:

تبصره - به منظور ارائه الگوی مناسب برای طراحی مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام با ظرفیت ۲۰۰ قطعه مولد ماده، نقشه جانمایی تهیه و در پیوست شماره (۳) این دستورالعمل ارائه شده است. بدیهی است نقشه ارائه شده به عنوان نقشه تیپ مطرح نبوده و صرفاً جهت آشنایی بهتر با نحوه ارتباط مناسب بین تاسیسات اصلی و جانبی مرکز می باشد.

۹-۱- سالن نگهداری و پرورش مولدین (نر/ماده) در دو سن

۹-۲- سالن نگهداری و پرورش قرقاول گوشتی (پرورشی)

۹-۲-۱- مهد جوجه (تولد تا ۴ هفتگی)

۹-۲-۲- ۵ تا ۸ هفتگی

۹-۲-۳- ۹ تا ۱۲ هفتگی

۹-۲-۴- ۱۳ هفتگی تا پایان دوره پرورش (۱۶ هفتگی)

۹-۳- کارخانه جوجه کشی

۹-۴- کشتارگاه

۹-۵- اتاق کالبد گشایی

۹-۶- انبارهای نگهداری

۹-۶-۱- انبار / سیلوهای نگهداری خوراک

۹-۶-۲- انبار نگهداری وسایل و تجهیزات مورد نیاز

۹-۶-۳- انبار نگهداری دارو و واکسن مصرفی

۹-۷- درمانگاه

۹-۸- بخش های اداری

۹-۹- رختکن و سرویس های بهداشتی

ماده ۱۰- حداقل فاصله مورد نیاز بین تاسیسات مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام براساس جدول (۴) محاسبه می شود:

جدول شماره (۴): حداقل فاصله مورد نیاز بین تاسیسات مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام (برحسب متر)

حداقل فاصله	تاسیسات
۵۰	مولدین (با سنین مختلف) با یکدیگر
۵۰	مولدین تا جوجه کشی
۳۰	جوجه کشی تا مهد جوجه (تولد تا چهار هفتگی)
۴۰	جوجه کشی تا واحد پرورش جوجه (۵ تا ۸ هفتگی)
۵۰	جوجه کشی تا واحد پرورش گوشتی (۹ تا ۱۲ هفتگی)
۶۰	جوجه کشی تا واحد پرورش گوشتی (۱۳ هفتگی تا پایان دوره پرورش)
۳۰	مولدین تا واحد پرورش جوجه (۵ تا ۸ هفتگی)
۴۰	مولدین تا واحد پرورش گوشتی (۸ تا ۱۲ هفتگی)

۵۰	مولدین تا واحد پرورش گوشتی (۱۳ هفتگی تا پایان دوره پرورش)
* ۱۰	مهد جوجه تا واحد پرورش جوجه (۵ تا ۸ هفتگی)
* ۱۰	واحد پرورش جوجه (۵ تا ۸ هفتگی) تا واحد پرورش گوشتی (۹ تا ۱۲ هفتگی)
* ۱۰	واحد پرورش گوشتی (۹ تا ۱۲ هفتگی) تا واحد پرورش گوشتی (۱۳ هفتگی تا پایان دوره پرورش)
۲۰	اتاق کالبدگشایی و نمونه برداری از سایر تاسیسات
۲۰	درب ورودی تا سایر تاسیسات (به جز انبار خوراک)
۲۰	انبار خوراک تا سایر تاسیسات
۵۰	کشتارگاه تا سایر تاسیسات
برقراری ارتباط بین واحد های پرورشی (با سنین مختلف) از طریق راهرو (کریدور) با عرض حداقل یک متر و کاملاً محصور (دارای دیوار و سقف) که از مصالح مقاوم، قابل شستشو و ضد عفونی و یا شعله دادن ساخته شده باشد، انجام می پذیرد.	

ماده ۱۱- سالن های نگهداری و پرورش باید دارای شرایط زیر باشد:

۱۱-۱- فاصله بین سالن ها و نیز فاصله سالن ها از دیوار محیطی مرکز باید حداقل معادل عرض سالن ها بوده و کمتر از ۱۰ متر نباشد.
 ۱۱-۲- طول و عرض و ارتفاع سالن ها متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی محل تعیین می شود که برای دستیابی به تامین تهویه مناسب و جلوگیری از تغییرات شدید حرارتی رعایت عرض سالن حداقل ۱۰ متر، ارتفاع دیوار حداقل ۲/۵ متر، در نظر گرفته می شود.
 ۱۱-۳- سطوح داخلی و خارجی کلیه سالن ها و تاسیسات باید صاف، قابل شستشو و ضد عفونی کردن و تا ارتفاع حداقل دو متری از سطح زمین قابل شعله دادن (سوزاندن) بوده و زوایای دیوار به کف و دیوار به دیوار دارای انحنا مناسب جهت انجام بهینه عملیات شستشو و ضد عفونی باشد.

۱۱-۴- دیوارها و سقف سالن های نگهداری و پرورش باید دارای عایق بندی مناسب جهت جلوگیری از هدر رفتن انرژی باشد.
 ۱۱-۵- دیوارها و سقف سالن های نگهداری و پرورش باید بدون خلل و فرج باشند تا از نفوذ حیوانات موزی، پرندگان آزاد پرواز و حشرات به داخل سالن جلوگیری بعمل آید.

تبصره- به منظور جلوگیری از ورود پرندگان آزاد پرواز، نصب توری یا محافظ مناسب بر روی کلیه پنجره ها، منافذ ورود و خروج هوای سالن های نگهداری و پرورش و سایر تاسیسات، الزامی است.

۱۱-۶- کف سالن ها باید بتونی، بدون خلل و فرج و دارای شیب مناسب به سمت کف شوی فاضلاب بوده و توسط کانال های شستشو (فاضلاب) به چاه اصلی فاضلاب ارتباط داشته باشند و دهانه کانال های جمع آوری فاضلاب توسط شبکه های فلزی پوشانده شده باشند.
 ۱۱-۷- کف سالن ها و سایر تاسیسات به منظور جلوگیری از نفوذ آب و رطوبت و عوارض ناشی از آن، باید حداقل ۴۰ سانتی متر از سطح زمین محوطه بیرونی بالاتر قرار گیرد در غیر این صورت با فراهم نمودن تمهیدات لازم از نفوذ آب و رطوبت به سالن ها و تاسیسات جلوگیری شود.

تبصره ۵- در استان های شمالی کشور و مناطقی که سطح آبهای زیرزمینی بالاست، طراحی سامانه های زهکشی مناسب الزامی است.
 ۱۱-۸- سالن ها باید مجهز به سامانه های نوری، حرارتی و برودتی و نیز تهویه با کارایی لازم باشند به نحوی که نور، دما، برودت و تهویه مطلوب داخل سالن را تامین نماید.

تبصره ۱- به منظور جلوگیری از پخش هوای خروجی از سالن ها به محیط خارج (محوطه)، هوای خروجی هواکش ها باید با ایجاد دیوار حائل در فاصله ۵ تا ۱۰ متری مجهز به سامانه مه پاش، مهپاش شود.

تبصره ۲- دریچه تمامی تهویه ها در زمان عدم فعالیت، باید دارای حفاظ قابل کنترل جهت جلوگیری از ورود چوندگان، پرندگان و حشرات باشند.

۹-۱۱- دانخوری و آبخوری خودکار (اتوماتیک) به تعداد لازم (متناسب با تعداد پرندگان) فراهم شود.

۱۱-۱۰- در سالن های نگهداری و پرورش مولدین علاوه بر رعایت موارد فوق الذکر، باید فضاهای بسته ای (بن) جهت نگهداری مولدین در دسته های حداکثر ۸ (هشت) قطعه ای در نظر گرفته شود.

ماده ۱۲- کارخانه جوجه کشی باید دارای شرایط زیر باشد:

۱-۱۲- دارای بخش های زیر باشد:

۱۲-۱-۱- اتاق دریافت، درجه بندی (سورت) و گاز دادن تخم نطفه دار

۱۲-۱-۲- اتاق نگهداری و ذخیره سازی تخم نطفه دار

۱۲-۱-۳- محل استقرار دستگاه ستر

۱۲-۱-۴- محل استقرار دستگاه هچر

۱۲-۱-۵- محل درجه بندی، واکسیناسیون و نگهداری جوجه

۱۲-۲- بخش های فوق باید کاملاً مجزا از یکدیگر و به نحوی طراحی و احداث شوند که مسیر حرکت و یا فعالیت از دریافت تخم تا خروج تخم های درجه بندی شده بصورت خطی و یک طرفه باشد تا از آلودگی متقاطع بین بخش ها جلوگیری شود.

۱۲-۳- تاسیسات فوق باید دارای امکانات و شرایط زیر باشد :

۱۲-۳-۱- کف با مصالح مناسب به نحوی ساخته شود که محکم، مقاوم در برابر مواد شیمیایی و حرارت، قابل شستشو و ضد عفونی و غیر

لغزنده و دارای شیب مناسب به سمت سامانه جمع آوری و دفع فاضلاب باشد، به نحوی که از راکد ماندن پساب جلوگیری شود.

۱۲-۳-۲- سقف ها به شکلی طراحی و ساخته شود که ضمن مقاومت در مقابل گرما، سرما، رطوبت، از تجمع مواد آلوده و و بیماری زا و پوسته پوسته شدن جلوگیری و به راحتی قابل ضد عفونی کردن باشد .

۱۲-۳-۳- دیوار ها تا سقف از مصالح مقاوم و قابل شستشو و ضد عفونی و به رنگ روشن ساخته شده باشد. تمامی اتصالات بین دیوار به دیوار و دیوار به کف باید دارای انحنا بوده و زاویه تند نداشته به شکلی که از تجمع مواد در این محل ها جلوگیری به عمل آمده و به راحتی قابل شستشو و ضد عفونی باشند.

۱۲-۳-۴- مجهز به انشعاب آب سرد و گرم، دستگاه پمپ فشار قوی و نیز تجهیزات اسپری کننده مواد ضد عفونی با مخزن مناسب باشد.

۱۲-۳-۵- دارای نور طبیعی یا مصنوعی مناسب بوده و تمامی لامپ هایی که در سالن ها تعبیه شده اند باید دارای پوشش قابل شستشو باشند.

۱۲-۳-۶- پنجره ها (در صورت لزوم) باید به شکلی طراحی و تعبیه شوند که هم سطح دیوارهای داخلی بوده و در صورت وجود طاقچه زیر پنجره باید دارای شیب مناسب به طرف داخل بوده تا از تجمع گرد و خاک جلوگیری شود .

پنجره های باز شو باید بوسیله توری مناسب پوشیده شوند ، توری ها باید به راحتی قابل جابجایی به منظور شستشو باشند.

۱۲-۳-۷- سطح درب ها باید صاف بوده و سطوح غیر جاذب داشته و قابل شستشو و ضد عفونی باشند و همچنین در محل هایی که نیاز باشد حتی المقدور درب ها بدون دخالت دست باز و بسته شوند. درب هایی که مستقیماً به محوطه بیرون راه دارند (دریافت و خروج تخم) باید مجهز به پرده هوا باشند.

۱۲-۳-۸- سامانه تهویه به شکلی طراحی شود که جهت گردش هوا از قسمت انتهایی (اتاق نگهداری و ذخیره سازی تخم نطفه دار) به سمت قسمت ابتدایی (اتاق دریافت، پاکسازی و درجه بندی تخم) و یا هر بخش دارای تجهیزات تهویه ای به صورت اختصاصی باشد.

۱۲-۳-۹- اتاق دریافت، پاکسازی و درجه بندی تخم باید دارای گاری های حمل مناسب، پالت مناسب برای دریافت تخم، میزهای صاف و صیقلی و قابل شستشو و ضد عفونی، نور کافی جهت کیفیت سنجی و درجه بندی تخم باشد.

۱۲-۳-۱۰- اتاق گاز باید مجهز به ترمومتر، ترموستات، هیتر اختصاصی، تایمر و آزیرو میکسر هوا باشد. درهای ورودی و خروجی اتاق گاز باید کاملاً سیل و درز بندی شده باشد.

تبصره ۱- مسیر تخلیه گاز (دود) باید به گونه ای طراحی شود که از نشست گاز (دود) به داخل سالن درجه بندی تخم جلوگیری به عمل آید.

تبصره ۲- در صورت استفاده از گاز فرمالدئید برای ضد عفونی نمودن تخم ها، اتاق گاز باید مجهز به دستگاه رطوبت ساز برای تامین رطوبت نسبی ۷۵ درصدی (به منظور اثر بخشی لازم گاز فرمالدئید) باشد.

۱۲-۳-۱۱- اتاق نگهداری و ذخیره سازی تخم نطفه دار باید از تهویه، رطوبت و سرمایش مناسب برخوردار باشد.

ماده ۱۳- در صورتی که متصدی/مالک مرکز متقاضی بسته بندی تخم قرقاول جهت مصارف خوراکی باشد، رعایت موارد زیر الزامی است:

۱۳-۱- «اتاق بسته بندی تخم قرقاول»، «اتاق نگهداری تخم قرقاول» و «انبار ملزومات بسته بندی» که باید بطور کاملاً مجزا و با ارتباط مناسب نسبت به یکدیگر در نظر گرفته شوند.

۱۳-۲- تاسیسات از مصالح مناسب به نحوی ساخته شود که محکم، مقاوم در برابر مواد شیمیایی و به راحتی قابل شستشو و ضد عفونی کردن باشند.

۱۳-۳- اتاق بسته بندی مجهز به انشعاب آب سرد و گرم مناسب، میزهای صاف و صیقلی و قابل شستشو و ضد عفونی و نور کافی جهت کیفیت سنجی و درجه بندی تخم باشد.

۱۳-۴- اتاق نگهداری تخم باید از برودت مناسب (صفر تا چهار درجه سانتی گراد) برخوردار باشد.

ماده ۱۴- انبارهای نگهداری که شامل:

- انبار نگهداری خوراک
- انبار نگهداری پوشال
- انبار نگهداری لوازم و تجهیزات
- انبار نگهداری مواد دارویی، سموم، مواد شوینده و ضد عفونی کننده های مجاز

باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱۴-۱- دارای موقعیت مناسب باشد به نحوی که دارای درب ورودی از خارج مرکز باشد و یا حداقل درب ورودی در منطقه پرورشی واقع نباشد.
- ۱۴-۲- پالت بندی/قفسه بندی شده باشد.
- ۱۴-۲- کف، دیوارها و سقف باید بدون خلل و فرج و قابل تمیز نمودن و در صورت لزوم قابل شستشو و ضد عفونی باشد.
- ۱۴-۴- از نظر بهداشتی در وضعیت مناسب بوده و از نفوذ حیوانات موذی و نیز پرندگان آزاد پرواز به داخل انبار (با نصب توری های مناسب) جلوگیری بعمل آید.
- ۱۴-۵- انبار نگهداری خوراک باید از دما، تهویه و رطوبت مطلوب برای نگهداری خوراک برخوردار باشد.
- ۱۴-۶- مواد دارویی در شرایط مناسب و بصورت کاملاً مجزا از سموم، مواد شوینده و ضد عفونی کننده های مجاز نگهداری شوند.

ماده ۱۵- اتاق کالبد گشایی و نمونه برداری که معمولاً در مجاورت محل حذف لاشه های تلفاتی و بیمار در نظر گرفته می شود، باید دارای شرایط زیر باشد:

۱-۱۵- دیوارها تا سقف از مصالح مقاوم و قابل شستشو و ضدعفونی و به رنگ روشن ساخته شده باشد. تمامی اتصالات بین دیوار به دیوار و دیوار به کف باید دارای اتحنا بوده و زاویه تند نداشته به شکلی که از تجمع مواد در این محل ها جلوگیری به عمل آمده و به راحتی قابل شستشو و ضدعفونی باشند.

۲-۱۵- کف با مصالح مناسب به نحوی ساخته شود که محکم، مقاوم در برابر مواد شیمیایی و حرارت، قابل شستشو و ضدعفونی و غیرلغزنده و دارای شیب مناسب به سمت چاه فاضلاب یا سپتیک باشد.

۳-۱۵- مجهز به انشعاب آب سرد و گرم، دستگاه پمپ فشار قوی و نیز تجهیزات اسپری کننده مواد ضدعفونی با مخزن مناسب باشد.

۴-۱۵- دارای نور طبیعی یا مصنوعی مناسب بوده و تمامی لامپ هائی که در سالن ها تعبیه شده اند باید دارای پوشش قابل شستشو باشند.

۵-۱۵- مجهز به وسایل و تجهیزات لازم برای کالبد گشایی باشد.

ماده ۱۶- رختکن، سرویس های بهداشتی، ساختمان اداری و خانه های کارگری باید در مبادی ورودی به مرکز به صورتی احداث شوند که از قسمت پرورشی بطور فیزیکی مجزا باشند. رختکن بایستی دارای امکانات لازم شامل دوش، کمده، لباس کار، چکمه، ماسک و کلاه جهت ورود کارگران و بازدیدکنندگان و یا امکانات لازم (استفاده از لباس کار و وسایل یک بار مصرف) باشند.

ماده ۱۷- مرکز باید قابلیت حذف لاشه های تلفاتی و بیمار را بصورت چاه دفن بهداشتی لاشه و یا کوره لاشه سوز (ترجیحاً کوره لاشه سوز) در دورترین نقطه از سالن های نگهداری و پرورش داشته باشد که با در نظر گرفتن جهت وزش باد به نحوی واقع شود که مسیر باد به سمت سالن های نگهداری و پرورش نباشد.

ماده ۱۸- مرکز باید دارای محل سرپوشیده جهت جمع آوری (دپو) و عمل آوری کود (ترجیحاً دستگاه کود خشک کن) در دورترین نقطه از سالن های نگهداری و پرورش داشته باشد که با در نظر گرفتن جهت وزش باد به نحوی واقع شود که مسیر باد به سمت سالن های نگهداری و پرورش نباشد.

ماده ۱۹- احداث حوضچه یا داکت ضد عفونی و دستگاه پمپ فشار قوی در ورودی به مرکز برای ضدعفونی چرخ ها و شستن دورتادور و زیر خودروها و نیز دستگاه اسپری ضدعفونی با مخزن مناسب جهت ضدعفونی خودروهای ورودی و نیز حوضچه های ضدعفونی به منظور ضدعفونی چکمه پرسنل در مبادی ورودی به سالن های نگهداری و پرورش، واحد جوجه کشی و انبار خوراک نیز الزامی است.

ماده ۲۰- آب مصرفی باید دارای شرایط زیر باشد :

۱-۲۰- آب مورد نیاز پرند باید خصوصیات فیزیکی و شیمیایی و میکروبی مورد نظر برای آب آشامیدنی طیور را دارا باشد.

۲-۲۰- با فشار مناسب در تمام محل های مورد نیاز در دسترس باشد.

۳-۲۰- در مناطقی که احتمال قطع یا کاهش فشار آب وجود دارد، امکانات کافی برای ذخیره (منبع ذخیره آب) برای استفاده از آب در مواقع ضروری فراهم باشد.

ماده ۲۱- مرکز باید دارای شبکه برق رسانی مناسب جهت تامین روشنایی کافی برای سالن ها و سایر تاسیسات باشد. ضمناً موتور برق اضطراری متناسب با ظرفیت مرکز در صورت استفاده از شبکه برق سراسری نیز ضروری است.

ماده ۲۲- مرکز باید دارای سیستم جمع آوری و هدایت فاضلاب مناسب و سر پوشیده بوده و پساب آن به فضای بیرون (زمین کشاورزی و غیره) ارتباط نداشته باشد و با شیب مناسب به سمت چاه فاضلاب یا سپتیک هدایت گردد. چاه فاضلاب باید فاصله لازم از چاه آب و شبکه آبرسانی را دارا باشد به نحوی که امکان هرگونه نشت فاضلاب به چاه آب و شبکه آبرسانی فراهم نباشد.

ماده ۲۳- مرکز باید دارای منبع سوخت مناسب و با ظرفیت کافی باشد. منبع سوخت باید در موقعیت مناسب واقع شود، به نحوی که:

۱-۲۳- جهت تخلیه سوخت نیاز به ورود وسیله نقلیه به داخل مرکز نباشد.

۲-۲۳- فاصله لازم بین منابع تامین سوخت و آب مصرفی به منظور جلوگیری از نشت مواد سوختی به شبکه آبرسانی رعایت شود.

ماده ۲۴- محوطه مرکز (فضای بین سالن ها و تاسیسات و دیوار محیطی) حداقل تا شعاع ۱۰ متری باید قابل شستشو، ضد عفونی و یا سله دادن باشد و شامل بخش های زیر می باشد:

۱-۲۴- حصارکشی:

مرکز باید با دیوار یا فنس (حداقل به ارتفاع ۲ متر) به طور کامل محصور شده و از ورود افراد متفرقه و حیوانات به مرکز جلوگیری شود.

۲-۲۴- خیابان کشی :

در داخل محوطه کلیه مسیر تردد جهت دسترسی خودروها و کارکنان به تاسیسات ، خیابان کشی و کف آن نیز قابل شستشو و ضد عفونی و دارای پوشش غیر قابل نفوذ از قبیل بتن ، آسفالت و باشد.

۳-۲۴- فضای سبز:

در صورت استقرار مرکز در مناطق بادخیز ، توصیه می شود به فاصله مناسب از حصار اطراف مرکز نسبت به بادشکن (متناسب با شرایط اقلیمی محل) اقدام نمود.

۴-۲۴- پارکینگ :

پارکینگ باید در ابتدای ورودی به مرکز و کاملاً تفکیک شده از تاسیسات اصلی و سایر تاسیسات جانبی مرکز استقرار یابد و امکانات شستشو و ضد عفونی وسایل نقلیه ای که ورود آن ها به مرکز اجتناب ناپذیر است را داشته باشد. همچنین کف پارکینگ نیز قابل شستشو و ضد عفونی و دارای پوشش غیر قابل نفوذ (از قبیل بتن و آسفالت) بوده و شیب آن به سمت مخالف مرکز باشد.

ماده ۲۵- با توجه به عدم وجود کشتارگاه صنعتی اختصاصی قرقاول، احداث کشتارگاه وابسته به مرکز نگهداری و پرورش به منظور کشتار،

استحصال و بسته بندی گوشت قرقاول ، با رعایت موارد زیر الزامی است:

۱-۲۵- جانمایی تاسیسات کشتارگاه باید در منتهی الیه مرکز نگهداری و پرورش و به نحوی در نظر گرفته شود که جریان باد غالب از سمت کشتارگاه به سمت سالن های پرورشی نباشد.

۲-۲۵- اخذ پروانه بهداشتی «کشتارگاه وابسته به مرکز نگهداری و پرورش قرقاول» از اداره کل دامپزشکی استان در هر یک از مراحل تاسیس و بهره برداری ، الزامی است.

۳-۲۵- کشتارگاه وابسته صرفاً مجاز به کشتار قرقاول پرورش یافته در همان مرکز بوده و انتقال قرقاول از سایر مراکز به این کشتارگاه ، ممنوع می باشد.

تبصره ۱- به منظور ارائه الگوی مناسب برای طراحی کشتارگاه صنعتی قرقاول وابسته به مرکز، نقشه جانمایی تهیه و در پیوست شماره (۴) این دستورالعمل ارائه شده است. بدیهی است نقشه ارائه شده به عنوان نقشه تیپ مطرح نبوده و صرفاً جهت آشنایی بهتر با نحوه ارتباط مناسب بین تاسیسات اصلی و جانبی کشتارگاه می باشد.

تبصره ۲- عرضه محصولات تولیدی (گوشت/تخم قرقاول) صرفاً بصورت بسته بندی شده در مرکز و دارای نشانه گذاری کامل (مطابق ضوابط و مقررات مربوطه) امکان پذیر می باشد.

ماده ۲۶- این دستورالعمل در (۲۶) ماده و (۱۱) تبصره تدوین و از زمان ابلاغ لازم الاجرا بوده و کلیه ضوابط مغایر با این دستورالعمل از این تاریخ ملغی خواهد بود.

بدیهی است آن دسته از واحدهایی که قبل از ابلاغ این دستورالعمل مبادرت به اخذ پروانه های بهره برداری و بهداشتی نموده اند موظفند نسبت به انطباق شرایط و ضوابط داخلی مرکز(واحد) با مفاد این دستورالعمل طی برنامه زمان بندی که با هماهنگی بر اساس شرایط و امکانات موجود به صاحب یا متصدی مرکز(واحد) ابلاغ می شود، اقدام نمایند.

پیوست ۱ :

جدول (۱) : حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام ، با اماکن دامی و صنایع وابسته به دام (برحسب متر)

اماکن دامی و صنایع وابسته به دام		نگهداری و پرورش قرقاول توام
اماکن دامی	مراکز نگهداری و پرورش گاو و گاو میش، گوسفند و بز ، شتر	اصلاح نژادی و تحقیقاتی ۷۰۰
		داشتنی (شیری و گوشتی) و پرورشی ۳۰۰
	مراکز نگهداری ، تکثیر، پرورش و سوار کاری اسب و استر	اصلاح نژادی و تحقیقاتی ۷۰۰
		مراکز نگهداری و پرورش اسب سیلیمی ۷۰۰
		مراکز تکثیر و پرورش اسب ۳۰۰
		کانون های سوار کاری، پرورشگاه ها و مراکز تربیت اسب ۳۰۰
	مراکز نگهداری و پرورش حیوانات پوستی و آزمایشگاهی	خرگوش ، نوتریا و چین چیل ۳۰۰
		حیوانات آزمایشگاهی ۵۰۰
		سمور (خز) ، ایلتیس (پلی کت) و روباه ۱۰۰۰
	مراکز نگهداری و پرورش سگ و گربه ۳۰۰	
	مراکز نگهداری و پرورش ماکیان (مرغ و خروس) و سایر ماکیان	لاین ۵۰۰۰
		جداد ۲۵۰۰
		صلاح نژادی و تحقیقاتی ۲۵۰۰
		بادر ۱۰۰۰
ولت ، تخمگذار و گوشتی ۱۰۰۰		

۱۵۰۰	بدر (مولد)	شتر مرغ	صنایع وابسته به دام
۱۰۰۰	رورشی		
۵۰۰	مراکز پرورش و نگهداری پرندگان زینتی		
۱۰۰	ماهیان گرمابی ، خاویاری و زینتی	مراکز تکثیر و پرورش آبزیان	
۲۰۰	ماهیان سردابی و میگو		
۱۵۰۰	مراکز تکثیر و پرورش ملکه زنبور عسل		
-	مراکز نگهداری و پرورش زنبور عسل		
۱۰۰۰	عرضه و کشتاری	بیادین دام	
۱۰۰۰	جوجه کشی	کارخانجات	
۸۰۰	خوراک دام و طیور و آبزیان		
۱۵۰۰	کارخانجات تبدیل ضایعات		
۵۰۰	کشتارگاه دام		
۲۰۰۰	کشتارگاه طیور		
۵۰۰	سردخانه مواد پروتئینی		

جدول (۲): حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام از صنایع غذایی، صنایع آرایشی و بهداشتی، صنایع دارویی و سایر واحدهای صنعتی و خدماتی (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام	عوارض تاسیساتی	
۳۰۰	سطح ۱	صنایع غذایی
۵۰۰	سطح ۲	
۱۰۰۰	سطح ۳	
۲۰۰۰	سطح ۴	
۱۰۰۰	سطح ۱	صنایع آرایشی
۱۰۰۰	سطح ۲	
۲۰۰۰	سطح ۱	صنایع دارویی
۲۵۰۰	سطح ۲	
۲۵۰	گروه ۱	سایر واحدهای صنعتی و خدماتی
۳۰۰	گروه ۲	
۵۰۰	گروه ۳	
۱۰۰۰	گروه ۴	
۱۵۰۰	گروه ۵	
۲۰۰۰	گروه ۶	
۲۰۰۰	گروه ۷	

* * موضوع بخشنامه شماره ۴۶۲۸/د مورخ ۱۳۸۸/۰۶/۲۲ (ضوابط و معیارهای استقرار اماکن دامی و صنایع وابسته به دام)

جدول (۳): حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام از جاده ، راه آهن و فرودگاه * (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام	عوارض تاسیساتی	
۱۰۰	فرعی	حریم جاده
۱۵۰	آزادراه ، بزرگراه و اصلی	
۱۰۰۰	منطقه ای	حریم فرودگاه
۱۵۰۰	اصلی	
۲۰۰۰	بین المللی	
۲۰۰	حریم راه آهن	

* موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۲۸۳۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۱ وزیر محترم جهاد کشاورزی
 * فواصل تعیین شده برای جاده ، از آکس جاده محاسبه می شود .
 * فواصل تعیین شده برای فرودگاه ها ، از حریم زمین محل احداث فرودگاه محاسبه می شود .

جدول ۴. حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام از سکونتگاه ها * (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش قرقاول توام	عوارض تاسیساتی	
۲۵۰۰	کلان شهرها	
۲۰۰۰	مراکز استان ها (به جز کلان شهرها)	
۱۵۰۰	مراکز شهرستان (به جز مراکز استان ها و کلان شهرها)	
۱۰۰۰	پیش از ۵۰۰۰۰ نفر جمعیت	شهر
۸۰۰	۵۰۰۰۰ نفر جمعیت	
۶۰۰	پیش از ۱۰۰ خانوار	روستا
۴۰۰	۱۰۰ خانوار	

* موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۳۳۸۸۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲ وزیر محترم جهاد کشاورزی
 * سکونتگاه ها به کلیه شهرها ، روستاها ، شهرک های مسکونی و مجتمع های مسکونی که دارای حداقل بیست خانوار ساکن می باشند ، اطلاق می شود.
 * ملاک تشخیص جمعیت خانوار ، آخرین سرشماری مرکز آمار ایران می باشد.
 * حریم در نظر گرفته شده نافی رعایت ضوابط و مقررات سایر ارگان های مسئول قانونی از جمله سازمان حفاظت محیط زیست نخواهد بود.

تبصره - شرایط برخورداری از تخفیف و تعدیل فواصل جداول (۱) ، (۲) ، (۳) و (۴) ، به شرح زیر می باشد:

۱- در صورت وجود عوارض طبیعی از قبیل تپه، کوه، دره، جنگل، رودخانه و غیره که محدودیت تردد ایجاد می کنند و یا در صورت درخت کاری به عمق ۶ متر و کاشت درخت حداقل در ۳ ردیف، فواصل مندرج در جداول فوق الذکر را می توان حداکثر تا ۲۰ (بیست) درصد کاهش داد.

۲- در استان های مازندران، گیلان، گلستان و مناطق اقلیمی مشابه از نظر آب وهوا و پوشش گیاهی در صورت ضرورت، فواصل مذکور را می توان علاوه بر موارد مندرج در تبصره (۱)، حداکثر تا ۱۰ درصد کاهش داد .

۳- در صورت برخورداری از شرایط و ضوابط تخفیف فواصل مندرج در ماده (۲۸) بخشنامه شماره ۴۶۳۸/د مورخ ۱۳۸۷/۰۶/۲۲ (با عنوان ضوابط و معیارهای استقرار اماکن دامی و صنایع وابسته به دام با سایر واحدهای صنعتی و مراکز خدماتی) ، تخفیف فاصله در حریم بهداشتی تعیین شده در جدول (۲) لحاظ خواهد شد.

پیوست ۲ : جدول زمین مورد نیاز برای مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول توام

۱- زمین مورد نیاز جهت حداقل ظرفیت مجاز(ظرفیت ۲۰۰ قطعه مولد ماده):

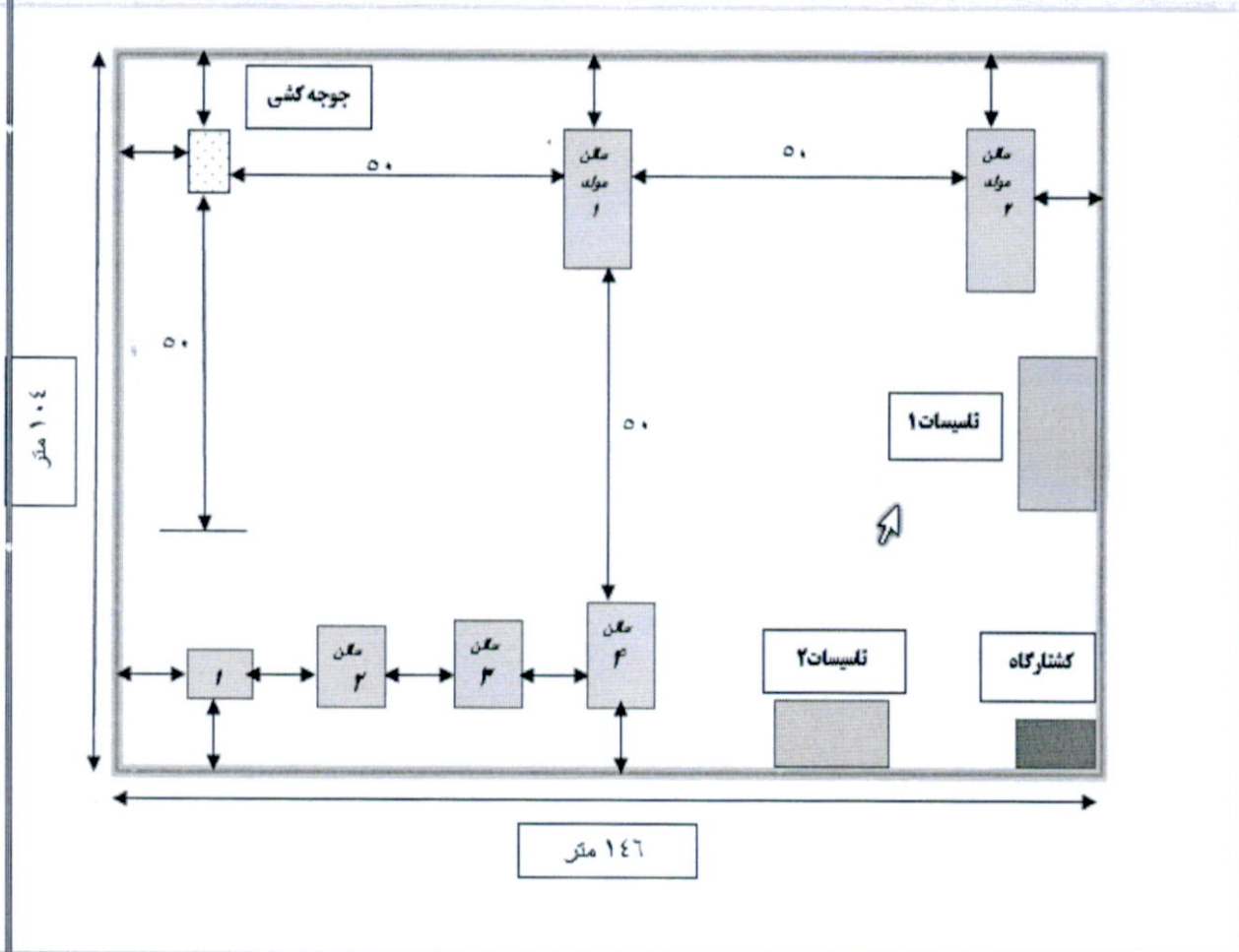
$$۷۵/۸ \times \text{تعداد مولد ماده} = \text{زمین مورد نیاز حداقل ظرفیت مجاز(متر مربع)}$$

۲- زمین مورد نیاز ظرفیتهایی با بیش از ۲۰۰ قطعه مولد ماده:

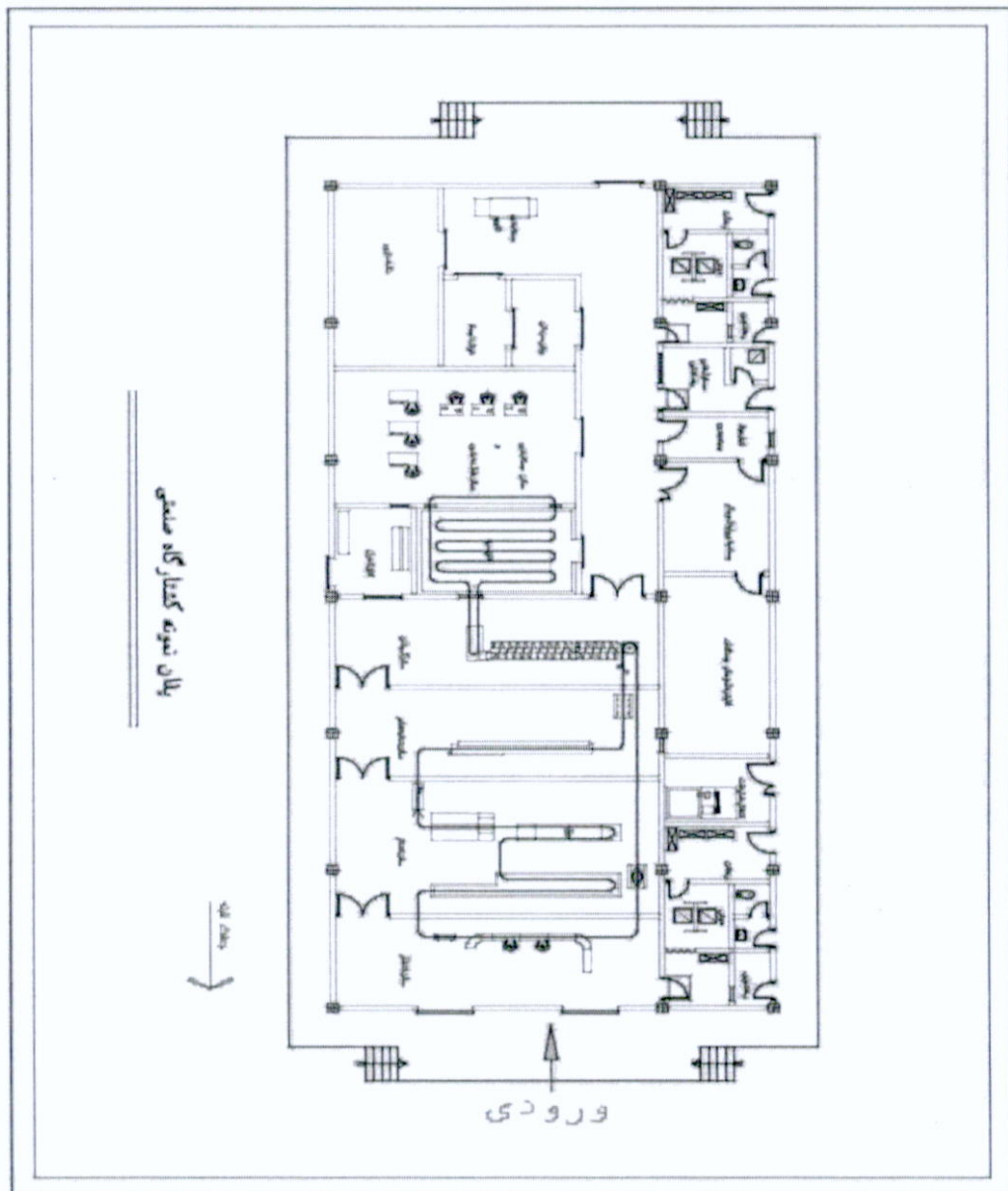
$$۱۵۱۶۰ + (۲۰/۱) \times (۲۰۰ - \text{تعداد مولد ماده مورد درخواست جهت پرورش}) = \text{زمین مورد نیاز(متر مربع)}$$

نکته: مبنای محاسبات بر اساس ظرفیت مولد ماده با واحد قطعه بوده و ترکیب گله نیز به نسبت ۱ ماده مولد - ۱۴/۰ نر مولد - ۱۰ گوستی میباشد.

پیوست ۳ : نقشه الگویی مرکز/واحد نگهداری و پرورش قرقاول
 توام (ظرفیت ۲۰۰ قطعه ماده مولد)

پیوسته ۴ : نقشه الكويي كشتارگاه صنعتي قرقاول

جدول زمین واحد پرورش قرقاول توام متناسب با ظرفیت کله مولد

تعداد مولد ماده (قطعه)	تعداد گوشتی متناسب با مولد ماده	مساحت (متر مربع)	زمین مورد نیاز به ازای هر قطعه مولد اضافه
۲۰۰	۲۰۰۰	۱۵,۱۶۰	-----
۳۰۰	۳۰۰۰	۱۷۱۴۷	۱۹.۹
۴۰۰	۴۰۰۰	۱۹۲۲۳	۲۰.۳
۵۰۰	۵۰۰۰	۲۱۲۱۱	۲۰.۲
۶۰۰	۶۰۰۰	۲۳۱۹۸	۲۰.۱
۷۰۰	۷۰۰۰	۲۵۱۸۶	۲۰.۱
۸۰۰	۸۰۰۰	۲۷۲۶۲	۲۰.۲
۹۰۰	۹۰۰۰	۲۹۲۴۹	۲۰.۱
۱۰۰۰	۱۰۰۰۰	۳۱۲۳۷	۲۰.۱
۱۵۰۰	۱۵۰۰۰	۴۱۳۵۱	۲۰.۱
۲۰۰۰	۲۰۰۰۰	۵۱۳۷۷	۲۰.۱

جدول زمین واحد پرورش قواول متناسب با ظرفیت گله مولد

زمین مورد نیاز به ازای هر قطعه مولد اضافه	مساحت (متر مربع)	تعداد گوسپی متناسب با مولد ماده	تعداد مولد ماده (قطعه)
-----	۱۵,۱۶۰	۲۰۰۰	۲۰۰
۱۹.۹	۱۷۱۴۷	۳۰۰۰	۳۰۰
۲۰.۳	۱۹۲۲۳	۴۰۰۰	۴۰۰
۲۰.۲	۲۱۲۱۱	۵۰۰۰	۵۰۰
۲۰.۱	۲۳۱۹۸	۶۰۰۰	۶۰۰
۲۰.۱	۲۵۱۸۶	۷۰۰۰	۷۰۰
۲۰.۲	۲۷۲۶۲	۸۰۰۰	۸۰۰
۲۰.۱	۲۹۲۴۹	۹۰۰۰	۹۰۰
۲۰.۱	۳۱۲۳۷	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰
۲۰.۱	۴۱۳۵۱	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰
۲۰.۱	۵۱۳۷۷	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰

۱۴۶	طول زمين (ثابت)
۱۰	فاصله سالن مولد تا ديوار خارجي
۱۰	عرض سالن مولد ۱
۵۰	فاصله بين دو سالن مولد
۱۰	عرض سالن مولد ۲
۵۰	فاصله سالن مولد تا جوجه كشي
۶	عرض سالن جوجه كشي
۱۰	فاصله جوجه كشي تا ديوار خارجي

۷۶	مجموع عرض زمين (متغير)
۱۰	فاصله مولد تا ديوار خارجي
۳	طول سالن مولد
۵۰	فاصله سالن مولد تا سالن گوشتي سن ۴
۳	طول سالن گوشتي سن ۴
۱۰	فاصله سالن گوشتي سن ۴ تا ديوار خارجي

۱۱۰۹۶

مساحت زمين مورد نياز